

29.

Ziemia – najpiękniejsza planeta

I. PROSPEKT WARTOŚCI

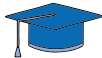
1.1. CEL OGÓLNY

Rozwój społeczny

1.2. CEL SZCZEGÓŁOWY

Poznanie cywilizacji miłości

1.3. CEL WYCHOWAWCZY

Kształtowanie swojego człowieczeństwa

1.4. PROPONOWANE TEMATY

- Nasza planeta – przestrzeń, gdzie człowiek rozwija się i wzrasta.
- Człowieczeństwo, to moje powołanie.
- Człowiek wezwany do budowania cywilizacji miłości.
- Formacja człowieczeństwa w kulturze polskiej.

1.5. ZADANIA DLA UCZNIA, SAMOWYCHOWANIE

Normy

- Cywilizacja miłości przyczynia się do rozwoju ludzkości.
- Drugi człowiek nie jest dla mnie zagrożeniem. Pielęgnuję postawę otwartości wobec innych.
- Współtworzę kulturę opartą na wartościach¹.

Zasady

- Uczestniczę w życiu kulturalnym mojej społeczności.
- Szukam przykładów cywilizacji miłości wśród różnych narodów.
- Rozwijam więzi w mojej rodzinie.

1.6. ZADANIA DLA RODZICÓW

Normy

- Afirmacja życia jest podstawą rozwoju osoby.
- Więzy ludzkie opierają się na postawie daru.
- Trwa nieustanna odpowiedzialność człowieka za życie ludzkie.

Zasady

- Razem z dzieckiem odkrywam i rozwijam jego talenty.
- Okazuję dziecku, że jest dla mnie radością mojego życia.
- Dbam o właściwy kontakt dziecka z przyrodą.

1.7. ZADANIA DLA SZKOŁY, WYCHOWAWCY

Normy

- Ziemia jest źródłem życia.
- Obowiązuje odpowiedzialność człowieka za planetę.
- Cywilizacja – to postęp czy zagłada?

Zasady

- Informuję ucznia o zagrożeniach naszej planety.

¹ „Należy przemieniać serce. Wszystko zależy od tego, jaki uczyni się użytek z postępu nauki i techniki. Wszystko ostatecznie zależy od ludzkiego serca. To ludzkie serce należy zmienić. Niewątpliwie, należy zmodyfikować pewne struktury, które pociągają za sobą niesprawiedliwość i nędzę, ale jednocześnie należy przemieniać ludzkie serca”. Jan Paweł II, *Macie dać Kościołowi nową młodość. Spotkanie z młodzieżą Szwajcarii Romańskiej*, Fryburg, 13.06.1984, w: *Podręcznik pokolenia JPII. Ojcowskie słowo do młodych świata, Polski i Łednicy*, red. H. Koźmińska, wyd. Duszpasterstwo Akademickie Dominikanów, Poznań 2008, s. 138.

- Promuję ekologiczny styl życia.
- Motywuję do zaangażowania na rzecz ochrony przyrody.

1.8. SPOSÓB REALIZACJI

Wspólnie z rodzicami lub wychowawcą oglądam film na temat życia na Ziemi. Poznają proces powstawania życia na Ziemi. Przygotowuję szkolny referat na temat wpływu człowieka na jakość życia na naszej planecie.

1.9. OSIĄGNIĘCIA, EFEKTY

Uczeń jest świadom wielkości daru życia: własnego i toczącego się wokół niego. Wie, że jest organicznie powiązany z całym żywym stworzeniem. Jest świadom, że współtworzy cywilizację i wie, gdzie szukać wzorców kulturowych. Rozwija oraz ubogaca swoje człowieczeństwo. Chroni je i dba o przyrodę.

1.10. ZAGROŻENIA

Istnieje niebezpieczeństwo, że młody człowiek będzie traktował rozwój cywilizacyjny tylko jako postęp techniki. Swoje życie będzie postrzegał w kategorii „więcej mieć” niż „być”. uczeń może być skupiony tylko na własnych potrzebach, nie uwzględniając potrzeb innych². Istnieje ryzyko zaprzestania rozwoju swojego człowieczeństwa na tle społeczności ogólnoludzkiej.

II. PEDAGOG

2.1. TREŚĆ MATERIAŁU

Wanda Chotomska – urodzona 26 października w 1929 roku, zmarła 2 sierpnia 2017 roku w Warszawie. Polska pisarka, autorka wierszy i opowiadań dla dzieci i młodzieży, autorka cyklu programów telewizyjnych dla dzieci *Jacek i Agatka* (1962-1973). Jest jedną z najbardziej znanych autorek klasyki dziecięcej.

Prezentowana pozycja pt. *Dzieci Pana Astronoma* ma charakter edukacyjny. Wskazany fragment przedstawia Pana Astronoma, który opowiada swoim dzieciom o istnieniu planet, krążących wokół Słońca. Rodzeństwo – Teleskopek i Teleskopka bardzo zainteresowały się opowieścią ojca i nie mogły zrozumieć, w jaki sposób dziewięć ogromnych planet obraca się w jedną stronę. Z opowieści taty dowiedziały się jakie to planety: Ziemia, Mars, Jowisz, Merkury, Pluton, Wenus, Saturn, Uran, Neptun. Zaciekawione dzieci wymyśliły zabawę w planety.

² „Czujecie się zagrożeni przez społeczeństwo, którego nie wybraliście; przez społeczeństwo, którego nie zbudowaliście, do którego jednak należycie z wciąż rosnącą odpowiedzialnością. To społeczeństwo jest ogarnięte jakby szaleń, gdy mobilizuje wszystkie swoje siły zmierzając ku temu, co jest jego zniszczeniem. Postęp naukowy i technologiczny dał człowiekowi złudzenie panowania nad światem rzeczy materialnych. Niestety, doświadczenie wykazuje, że nie jest to neutralna władza nauki, jak niektórzy myśleli. Bowiem człowiek współczesny skłonny jest traktować rzeczy jako przedmioty, którymi można manipulować, i często dochodzi do tego, że wśród tych przedmiotów stawia również samego siebie. Oto wielkie zagrożenie naszej epoki!”. Jan Paweł II, *Nie poddawajcie się «kulturze śmierci»*, Rzym, 14.04.1984, w: tegoż, *Rozmowy z młodymi*, wybór i oprac. A. Sieradzki, wyd. Instytut Studiów nad Rodziną ATK, Łomianki 1991, s. 78.

2.2. LITERATURA WYBRANA Z KOMENTARZEM

Zabawa dla dziecka jest wielką wartością. Dzięki prostemu połączeniu nauki z zabawą nawiązuje pozytywne relacje ze swoimi rówieśnikami w klasie czy rodzeństwem, chętnie zdobywa nową wiedzę i pogłębia swoje zainteresowania, zaczyna szukać nowych rozwiązań, a także buduje pewność siebie. Samodzielne zdobywanie wiedzy przynosi dziecku wiele satysfakcji, stąd ważne jest organizowanie szerokiego pola do doświadczeń i eksperymentów.

Pan Astronom mówi o planetach

Wokół Słońca biega sobie
osiem planet dużych –
w dzień i w nocy wciąż się kręcą
stale są w podróży.

To Merkury, Wenus, Ziemia,
Mars i Jowisz krąży,
dalej Saturn, Uran, Neptun
też za nimi dąży.

Osiem planet wokół Słońca
ciągle jest w podróży,
kto pamięta ich imiona,
niech je tu powtórzy.

Jak wiadomo, od stuleci
dużo zabaw znają dzieci.
Lubią bawić się w komórki,
pędzą z górki na pazurki,
znają klasy, ślepą babkę,
fanty, kółko, bocka-żabkę,
dobrze wiedzą, co to za berek
oraz innych zabaw szereg.

Naszych miłych bliźniąt para
też zna zabaw co niemiara,
lecz na wszystko kręcą nosem
i znudzonym mówią głosem:

- Nie zdajecie sobie sprawy,
jak nam zbrzydły te zabawy!
Wymyślimy coś nowego!
Coś zupełnie nieznanego!

Zbiegła się kolegów chmara
i pytają wszyscy naraz:

- Co to będzie za zabawa?
– Czy wesoła? Czy ciekawa?

Teleskopek odparł z mety:

- Zabawimy się w planety!!!
Słońcem będzie Teleskopka.
– Teleskopka? A to szopka!

W. Chotomska, *Dzieci
Pana Astronoma*, Wy-
dawnictwo Literatura,
Łódź 2018, s. 19-20.

Wspólne zabawy, gry tworzą silną więź pomiędzy dziećmi. Stanowią bardzo istotny element wychowania i budowania stabilnej i trwałej relacji pomiędzy nimi.

Wraz ze zdobywaniem nowych umiejętności społecznych i poznawczych, dzieci zaczynają interesować się otaczającym ich światem. Chcą dowiedzieć się wielu nowych rzeczy. Dlatego opowiadanie dzieciom nawet o tych trudnych zagadnieniach jest sensem. Poczucie bezpieczeństwa jakie otrzymują od rodzica czy wychowawcy ma sprawiać, że dzieci szybciej przyswajają wiedzę. Należy pamiętać, że zabawa ma być dla dziecka przyjemnością, nie, czynnością, na którą nie ma ochoty.

III. NAUCZANIE RELIGIJNE

3.1. NAUCZANIE PAPIESKIE

Tak więc podstawowym zadaniem rodziny jest służba życiu, urzeczywistnianie w ciągu dziejów pierwotnego błogosławieństwa Stwórcy: przekazywanie – poprzez rodzenie – obrazu Bożego z człowieka na człowieka.

FC 28.

Ziemię dał Stwórca człowiekowi, aby czynił ją sobie poddaną – i na tym panowaniu człowieka nad ziemią oparł podstawowe prawo człowieka do życia. Prawo do życia łączy się z powołaniem rodzinnym i rodzicielskim człowieka. [...] I tak jak ziemia z opatrnościowego ustanowienia Stwórcy przynosi plon, podobnie też to zjednoczenie w miłości dwojga osób: mężczyzny i kobiety owocuje nowym życiem ludzkim.

Jan Paweł II, *Prawo człowieka do pracy i do ziemi*, Nowy Targ, 8.06.1979, 4, w: tegoż, *Nauczanie papieskie*, II, 1, 1979 (styczeń – czerwiec), wyd. Pallottinum, Poznań 1990, s. 687-688.

Jednak w „międzyczasie” dzieje świata prezentują całkiem inny kontekst. Ukazują scenierię moralnego upadku, gdzie nasza postawa i zachowania względem stworzenia przesłaniają nasze powołanie jako współpracowników Boga. Nasza skłonność do zakłócania kruchych i zrównoważonych ekosystemów świata, nasze nienasycone pragnienie manipulowania i władzy nad ograniczonymi zasobami planety, nasza żądza niczym nieograniczonych zysków na rynkach – wszystko to wyobcowało nas z pierwotnego przeznaczenia stworzenia. Nie szanujemy już przyrody jako wspólnego daru; postrzegamy ją natomiast jako własność prywatną. Nie kojarzymy już siebie z przyrodą, aby ją podtrzymywać – przeciwnie panujemy nad nią, aby wspierać nasze własne wytwory.

Franciszek, *Wspólne przestanie papieża. I Patriarchy Eklezjalnego Bartłomieja z okazji Światowego Dnia Modlitwy o ochronę świata stworzonego*, Watykan i Fanar, 1.09.2017, Libreria Editrice Vaticana, Watykan 2017, [online:] http://www.vatican.va/content/francesco/pl/messages/pont-messages/2017/documents/papa-francesco_20170901_messaggio-giornata-cura-creato.html [dostęp: 16.11.2020].

3.2. PISMO ŚWIĘTE

Wy jesteście solą ziemi. Lecz jeśli sól utraci swój smak, czymże ją posolić? Na nic się już nie przyda, chyba na wyrzucenie i podeptanie przez ludzi. Wy jesteście światłem świata. Nie może się ukryć miasto położone na górze. Nie zapala się też lampy i nie umieszcza pod korcem, ale na świeczniku,

Mt 5,13-16;
por. Rz 8,22; Ps 24,1-2.

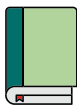

KKK 341;
por. 342.

aby świeciła wszystkim, którzy są w domu. tak niech wasze światło jaśnieje przed ludźmi, aby widzieli wasze dobre uczynki i chwalili Ojca waszego, który jest w niebie.

3.3. KATECHIZM KOŚCIOŁA KATOLICKIEGO

Współzależność stworzeń jest chciana przez Boga. Słońce i księżyc, cedr i mały kwiatek, orzeł i wróbel: niezmierna różnorodność i różnorodność stworzeń oznacza, że żadne z nich nie wystarcza sobie samemu. Istnieją one tylko we wzajemnej zależności od siebie, by uzupełniać się, służąc jedno drugiemu.

IV. LITERATURA

Bobula M., Łapiński J., *Przyroda – tajemniczy kosmos. Eseje na temat filozofii, kosmosu, życia, ewolucji ekologii*, Wydawnictwo Diecezjalne, Sandomierz 2000.

Chotomska W., *Dzieci Pana Astronoma*, Wydawnictwo Literatura, Łódź 2018.

- Franciszek, *Wspólne przesłanie papieża. I Patriarchy Ekumenicznego Barłomieja z okazji Światowego Dnia Modlitwy o ochronę świata stworzonego*, Watykan i Fanar, 1.09.2017, Libreria Editrice Vaticana, Watykan 2017, [online:] http://www.vatican.va/content/francesco/pl/messages/pont-messages/2017/documents/papa-francesco_20170901_messaggio-giornata-cura-creato.html [dostęp: 16.11.2020].
- Gore A., *Ziemia na krawędzi. Człowiek a ekologia*, tłum. G. Dzierdziuk-Kraśniewska, Wydawnictwo Ethos, Warszawa 1996.
- Heller M., *Wieczność – czas – kosmos*, wyd. Znak, Kraków 1995.
- Jan Paweł II, *Adh. Familiaris consortio*, w: tegoż, *Dzieła zebrane*, t. 2, *Adhortacje*, Wydawnictwo M, Kraków 2006, s. 69-132.
- Jan Paweł II, *Macie dać Kościołowi nową młodość. Spotkanie z młodzieżą Szwajcarii Romańskiej*, Fryburg, 13.06.1984, w: *Podręcznik pokolenia JPPII. Ojcowskie słowo do młodych świata, Polski i Leżnicy*, red. H. Koźmińska, wyd. Duszpasterstwo Akademickie Dominikanów, Poznań 2008, s. 137-141.
- Jan Paweł II, *Nie poddawajcie się «kulturze śmierci»*, Rzym, 14.04.1984, w: tegoż, *Rozmowy z młodymi*, wybór i oprac. A. Sieradzki, wyd. Instytut Studiów nad Rodziną ATK, Łomianki 1991, s. 76-84.
- Jan Paweł II, *Prawo człowieka do pracy i do ziemi*, Nowy Targ, 8.06.1979, w: tegoż, *Nauczanie papieskie*, II, 1, 1979 (styczeń – czerwiec), wyd. Pallottinum, Poznań 1990, s. 686-688.
- Kongregacja Nauki Wiary, *Katechizm Kościoła Katolickiego*, wyd. Pallottinum, Poznań 2002.
- Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu. Biblia Tysiąclecia*, wyd. Pallottinum, Poznań 2012.
- Saint-Exupéry A. de, *Ziemia, planeta ludzi*, tłum. W. i Z. Bieńkowsky, wyd. Siedmioróg, Wrocław 2017.
- Szymik J., *Ziemia niebieska*, wyd. Norbertinum, Lublin 1994.